

DYBA JAN (1888-1940)

Urodził się w 1888 roku w Dubinie w powiecie rawickim. Syn Tomasza. Ukończył trzy klasy szkoły ludowej. Był żonaty, miał córkę. Do służby w Policji Państwowej został przyjęty 25 listopada 1920 roku i przydzielony do posterunku w Krobi, gdzie pełnił służbę śledczą. Według opinii z 2 lipca 1937 roku był policjantem mało inteligentnym. Brakowało mu też energii i stanowczości, zaś wydajność jego pracy była mała. Zasłużył na ogólną opinię dostateczną.

Komendant Wojewódzki Policji Państwowej województwa poznańskiego pismem z 12 października 1934 roku do Komendy Głównej prosił o przeniesienie go do innego województwa, gdyż stanowi on: „element niepewny pod względem ideowym”, bowiem „członkowie rodziny są zdecydowanymi opozycjonistami i wywierają, względnie mogą wywierać wpływ”. Komendant Wojewódzki nie sprecyzował jednak, o co mu w istocie chodziło, w każdym razie Dyby nie przeniesiono.

Jego losy we wrześniu 1939 roku są nieznane. Dostał się do niewoli radzieckiej i przebywał w obozie w Ostaszkowie, skąd do rodziny nadesłał kartkę pocztową. Jego pobyt w tym obozie potwierdził Jan Kałek, posterunkowy z Gostynia, w liście do rodziny. Został wywieziony z obozu na podstawie listy NKWD nr 05/5 poz. 5 z 5 kwietnia 1940 roku i zamordowany prawdopodobnie w budynku Zarządu Okręgowego NKWD w Kalininie (obecnie Twer).

AAN, zespół KG PP, sygn. 331 s. 8a, 10-10a, 364 s. 121a-122; P. Bauer, J. Zielonka, *Żołnierska droga przez mękę*, Kościan 1990, s. 26, 58; J. Zielonka, *Gostyński cień katyńskiego krzyża*, „Gazeta Gostyńska” 1990, nr 1, s. 6; J. Tucholski, *Mord w Katyniu*, Warszawa 1991, s. 560; *Lista ostaszkowska*, Szczytno 1993, s. 51, nr 970; W. Śmigielski, *Gostyńska lista katyńska*, „Gazeta Gostyńska” 1994, nr 19, s. 33; *Rozstrzelani w Twerze*, Warszawa 1997, s. 62; *Naznaczeni piętnem Ostaszkowa*, Warszawa 2000, s. 458; *Miednoje: księga cmentarna*, Warszawa 2006, s. 165 (fot.); W. Śmigielski, *Mieszkańcy Gostynia i okolic w mogiłach katyńskich*, Gostyń 2015, s. 46-47.